

Beste examenkandidaat,

Met ingang van klas 4 krijg je te maken met examens: je maakt toetsen en opdrachten waarvan de cijfers meetellen voor je diploma. Dit document gaat over de regels waar de school en de leerlingen aan gebonden zijn bij het afnemen en afleggen van het examen.

1) Examenbesluit

Bij het afnemen van examens moeten kandidaten en de school zich aan regels houden. Voor een deel zijn deze regels landelijk bepaald en vastgelegd in het Examenbesluit vwo-havo-mavo-vbo. Voor een ander deel heeft de school haar eigen regels vastgelegd in het Examenreglement. In gevallen waarin het Examenreglement van de school niet voorziet, geldt het Examenbesluit. In gevallen waarin het Examenreglement en het Examenbesluit elkaar tegenspreken, geldt het Examenbesluit.

In dit Examenreglement worden soms artikelen uit het Examenbesluit samengevat of wordt er naar het Examenbesluit verwezen. De volledige tekst van het Examenbesluit kun je vinden op www.eindexamen.nl.

2) Examencommissie

De examencommissie bestaat uit:

- a) De voorzitter van de examencommissie (de waarnemend rector, dhr. M. Bartlema) die beslist in gevallen waarin het Examenreglement en het Examenbesluit niet voorzien en in gevallen waarin van de regels moet worden afgeweken.
- b) De secretaris van de examencommissie, kortweg Examensecretaris (dhr. A. Hereijgers), die aanspreekpunt is voor alles wat met het Centraal Examen te maken heeft.
- c) De adjunct-examensecretarissen (dhr. J. Kieboom en dhr. H. Denissen), die aanspreekpunt zijn voor alles wat met het Schoolexamen te maken heeft.
- d) De afdelingsleiders van de bovenbouw Havo en Vwo, regulier en Monnikskap (mevr. N. van Riet-Bunte, dhr. A. Plantaz en dhr. T. Groenenberg)

3) Onregelmatigheden

Als je je schuldig maakt aan onregelmatigheden (met name fraude), dan kan de school maatregelen nemen volgens art.5 van het Examenbesluit.

De volgende gevallen beschouwt de school formeel *niet* als onregelmatigheden, maar als gebeurtenissen waar een standaard-sanctie op staat:

- Als je zonder goede reden / zonder tijdige afmelding een toets mist, dan krijg je bij voortgangstoetsen voor die toets het cijfer 1; betreft het een SE of een handelingsdeel, dan wordt geen cijfer ingevuld (zie artikel 11); in dat geval moet je een herkansing inzetten¹.
- Als je een praktische opdracht niet of te laat inlevert, dan wordt er per werkdag te laat 1 punt van het cijfer afgetrokken. Daarmee wordt verrekend dat je de werkzaamheden gebrekkig georganiseerd had en/of meer tijd voor de opdracht had gehad. In individuele gevallen ter beoordeling van de afdelingsleider kan er een uitzondering op deze regel gemaakt worden.

4) Klachten, bezwaar en beroep

- a) Als je het niet eens bent met de gang van zaken rond (een onderdeel van) het examen, kun je een schriftelijke klacht indienen bij de (adjunct-)examensecretaris.
- b) Als je het niet eens bent met een beslissing over (een onderdeel van) het examen, kun je een schriftelijk bezwaar indienen bij de (adjunct-)examensecretaris.
- c) Een schriftelijke klacht of bezwaar zoals omschreven in artikel 4a en 4b moet binnen een termijn van 4 werkweken na afname van het (onderdeel van) het examen zijn ingediend bij de (adjunct-)examensecretaris.
- d) Als je het niet eens bent met het antwoord dat de rector op een schriftelijk bezwaar geeft met betrekking tot afwezigheid of onregelmatigheden tijdens examens, dan kun je beroep aantekenen bij de Centrale Commissie van Beroep Schoolexamens. Het beroepsschrift

¹ Heb je meerdere SE's of handelingsdelen zonder goede reden gemist, dan besluit de examencommissie over de consequenties.

moet binnen drie werkdagen schriftelijk bij de commissie worden ingediend, geadresseerd aan het postadres van de commissie: Postbus 40020, 6504 AA Nijmegen. Het beroepsschrift is ondertekend en bevat: naam, adres en woonplaats van de kandidaat; naam, adres van de betrokken school; een kopie van de aangevochten beslissing; en een motivering van het beroep.

5) Opbouw van het examen

- a) Er zijn twee soorten examens:
- o Schoolexamen (SE): toetsen en opdrachten vanaf klas 4 die door de school worden opgesteld (volgens de eisen van het examenprogramma).
 - o Centraal Examen (CE): toetsen aan het eind van de eindexamenklas (5H/6V) die voor iedereen in Nederland hetzelfde zijn. Je kunt alleen deelnemen aan het CE, als het SE van al je vakken drie werkdagen voor aanvang van het CE afgerond is.
- b) Sommige vakken hebben alleen een SE:

Maat	HAVO: Maat+CKV+profielwerkstuk vormen samen het combinatiecijfer, dat bij het bepalen van de examenuitslag telt als één cijfer. Ieder vak telt even zwaar mee. VWO: In 6V krijgt CKV een letterbeoordeling (v of g) en telt niet mee in het combinatiecijfer. Dat bestaat alleen uit Maat+Profielwerkstuk In 4V en 5V heeft CKV een cijferbeoordeling en bestaat het combinatiecijfer uit Maat+CKV+profielwerkstuk
CKV	
profielwerkstuk	
Nlt	
wisD	
I.o.	Voor dit vak krijg je een letterbeoordeling (v of g)
(kcv	cijfers worden verwerkt in eindcijfer Grieks en/of Latijn)

- c) Eén vak heeft alleen een CE, bij ons op school afgenomen in het voorexamenjaar (4H/5V)²: rekenen.
- d) De overige vakken hebben een SE en een CE, die beide voor de helft het eindcijfer bepalen. Het CE tekenen op vwo bestaat uit een praktisch gedeelte (CPE) en een schriftelijk gedeelte (CSE) die beide voor de helft het CE-cijfer bepalen.

6) Wanneer gelden welke regels en programma's?

- a) Regels voor de afname van het CE staan voor een deel in het Examenbesluit (art. 36-45). Enige tijd vóór aanvang van het CE krijg je van de school nog meer regels en tips voor het CE op papier.
- b) Regels voor afname van het SE staan in dit Examenreglement. Voor toetsen die in toetsweken worden afgenomen, gelden daarnaast de regels die rond toetsweken verspreid worden. De opbouw van het SE staat voor ieder vak in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA): een overzicht van de toetsen en opdrachten die je in de verschillende leerjaren kunt verwachten.
- c) Examenreglement en PTA gelden voor de duur van één schooljaar en worden vóór 1 oktober van dat schooljaar vastgesteld en bekend gemaakt. Deze documenten zijn te vinden op de website van de school.
- d) Als je doubleert, gaat voor jou in principe het PTA van het nieuwe cohort gelden. Als je je studie faseert en/of gespreid examen doet volgens art.59 van het Examenbesluit en je krijgt hierdoor met een veranderd PTA te maken, dan worden de SE-resultaten die op basis van het oude PTA gehaald zijn, zo goed mogelijk vertaald naar het nieuwe PTA.

7) Soorten SE-onderdelen; voortgangstoetsen en –opdrachten

Het PTA van een vak kan één of meer van de volgende onderdelen bevatten:

- a) SE-toets (ST): telt mee voor SE (en eventueel voor rapport)
- b) SE-praktische opdracht (SP): telt mee voor SE (en eventueel voor rapport)
- c) Handelingsdeel (HD): hier krijg je geen cijfer voor, maar je moet een HD met de beoordeling 'voldoende' of 'goed' afgesloten hebben om over te mogen gaan naar het volgende leerjaar of om mee te mogen doen aan het CE.
- d) Voortgangstoets (VT): proefwerk/overhoring; telt alleen mee voor rapport
- e) Voortgangs-praktische opdracht (VP): telt alleen mee voor rapport

² en waar nodig in het examenjaar (5H/6V)

8) Periodes

Voor een aantal examenzaken (bijvoorbeeld herkansen, zie §12) is het schooljaar verdeeld in vier periodes. Wanneer een periode begint en eindigt, kun je zien in de jaarplanner van een schooljaar. Een toetsweek hoort bij de periode die eraan voorafgaat.

9) Beheer van cijfers en gemaakt werk

- a) Na ieder half schooljaar (bij het rapport) krijg je een overzicht van de SE-cijfers die je tot op dat moment hebt gehaald. Als je daarop fouten tegenkomt, dan moet je die binnen vijf werkdagen melden. In de eindexamenklas moet je vlak voor het CE het overzicht nogmaals controleren en ervoor tekenen.
- b) De gemaakte SE-toetsen en praktische opdrachten waarop de SE-cijfers gebaseerd zijn, worden tot minimaal een jaar na afname door de school bewaard. Handelingsdelen die je terugkrijgt, bewaar je zelf tot 2 maanden nadat je het betreffende vak afgesloten hebt.

10) Kwaliteit van toetsen en opdrachten

- a) De opgave, het antwoordmodel en de normering van SE-toetsen en SE-praktische opdrachten moeten door twee docenten van het betreffende vak goedgekeurd zijn of er moet een kwaliteitskeuring van vergelijkbaar niveau hebben plaatsgevonden.
- b) Een SE-toets of SE-praktische opdracht moet voorzien zijn van een aanduiding hoeveel scorepunten er voor iedere opgave behaald kan worden of, als dit niet mogelijk is, een aanduiding bevatten van de beoordelingscriteria.

11) Inhalen van SE-toetsen

Als je niet deelneemt aan een SE-toets, dan mag je die toets alleen inhalen als je aan de volgende voorwaarden voldoet:

- a) Je moet een **goede reden** hebben om niet mee te doen; dit is ter beoordeling aan de afdelingsleider. Een goede reden is overmacht zoals ziekte (of net ziek geweest, waardoor je je niet kon voorbereiden) of een noodbezoek aan een arts. De volgende redenen worden NIET geaccepteerd:
 - o een afspraak met huisarts / specialist / tandarts / orthodontist of het begeleiden van een familielid daar naartoe. Probeer je externe afspraak te verzetten of met school/docent vooraf afspraken te maken zodat de toets voor jou toch door kan gaan.
 - o rijexamens (theorie). Probeer je externe afspraak te verzetten of met school/docent vooraf afspraken te maken zodat de toets voor jou toch door kan gaan.
 - o niet verplichte test- of selectiedagen van vervolgoopleidingen (overleg vooraf met de decaan of er een uitwijkmogelijkheid is).
- b) Je moet **vóór aanvang van de toets afgemeld** zijn door een telefoontje naar de school (receptie), bij voorkeur door je ouder(s)/verzorger(s)³. Als ruim van tevoren bekend is dat je niet kunt komen, moet je dat schriftelijk aan de afdelingsleider melden.

Als je aan al deze voorwaarden voldaan hebt, dan mag je de toets inhalen, maar hem niet meer herkansen (zie §12). Het inhalen van toetsen gaat niet ten koste van het aantal herkansingsmogelijkheden dat je volgens §12 hebt, maar inhalen en herkansen gebeurt wel op dezelfde dag. Als het inhalen en herkansen van toetsen voor een leerling meer dan zes uur vergen (exclusief eventuele extra tijd), dan worden deze toetsen over meerdere dagen gespreid. Een toets/opdracht waaraan je begonnen bent, blijft in principe geldig. Tijdens de toets je werk staken (bijv. wegens ziekte) geeft dus niet zonder meer recht op inhalen van die toets. De voorwaarden om te mogen inhalen gelden ook voor praktische opdrachten die aan een afnamemoment gebonden zijn (bijvoorbeeld practica).

³ Als je 18 jaar of ouder bent, mag je de afmelding zelf doorgeven.

12) Herkansen van SE-toetsen

- Na afloop van één of meer periodes mag je een beperkt aantal herkansbare SE-toetsen uit die periode(s) herkansen, ongeacht welk cijfer je er bij de eerste kans voor had gehaald: zie de tabel onderaan dit artikel. Of een toets herkansbaar is, staat in het PTA. Herkansingsmogelijkheden kun je niet opsparen. Het hoogste cijfer van de eerste kans en de herkansing telt.
- De school maakt op tijd duidelijk wanneer en hoe je de herkansing moet aanvragen. Als je op het herkansingsmoment ook toetsen moet inhalen, dan meld je dat bij je herkansingsaanvraag.
- Op basis van de aanvragen wordt het herkansingsrooster gemaakt. Je moet zelf in dit rooster kijken wanneer het herkansingsmoment van jouw toets(en) valt.
- Het herkansingsmoment valt op een ruim van tevoren bekend gemaakte herkansingsdag (zie jaarplanner) of, als dat roostertechnisch noodzakelijk is, één of enkele dagen later.
- Als je op het herkansingsmoment een toets mist, kun je die niet meer inhalen.
- Je kunt ook herkansingsmogelijkheden besteden aan het verbeteren van het cijfer van een praktische opdracht als die volgens het PTA herkansbaar is.

aantal herkansingsmogelijkheden schooljaar 2018-2019 (periode is inclusief afsluitende toetsweek)		
4V	na/uit periode 1 t/m 4	1 herkansingsmogelijkheid
4H / 5V	na/uit periode 1 en 2	1 herkansingsmogelijkheid
	na/uit periode 3 en 4	1 herkansingsmogelijkheid
5H / 6V	na/uit periode 1	1 herkansingsmogelijkheid
	na/uit periode 2	1 herkansingsmogelijkheid
	na/uit periode 3	1 herkansingsmogelijkheid (met L-toets)

13) Inzage van toetsen en opdrachten

- Leerlingen krijgen de gelegenheid om een nagekeken SE-toets of SE-praktische opdracht met eventuele opmerkingen te kunnen inzien.
- Inzien van een CE mag alleen na de examenuitslag onder begeleiding van de betreffende vakdocent. Hij/zij mag kopieën van het werk meegeven, het origineel niet. Inzien van een CE kan nooit leiden tot verandering van score/cijfer, aangezien het al door een tweede corrector is beoordeeld.

14) Afronding van cijfers

Of je slaagt of zakt voor je examen wordt bepaald op basis van cijfers zonder decimalen. Het is dus belangrijk hoe je gemiddelde precies wordt afgerond. Dit verschilt per geval:

- Bij vakken die alleen uit een SE bestaan wordt het eindcijfer afgerond op een geheel getal. De eerste decimaal bepaalt dan de afronding: bij 5 of hoger wordt er naar boven afgerond, bij 4 of lager naar beneden. De cijfers van de vakken die bijdragen aan het combinatiecijfer worden eerst afzonderlijk op deze manier afgerond, vervolgens wordt het gemiddelde van de vakken wederom op deze manier afgerond.
- Bij vakken die een SE en een CE hebben, wordt het SE-cijfer in één decimaal berekend. De tweede decimaal bepaalt dan de afronding: bij 5 of hoger wordt naar boven afgerond, bij 4 of lager naar beneden. Vervolgens wordt het gemiddelde van het SE-cijfer (op één decimaal) en van het CE-cijfer (op één decimaal) op helen afgerond door naar de eerste decimaal te kijken: bij 5 of hoger wordt naar boven afgerond, bij 4 of lager naar beneden.

15) Uitslag van het examen

Als je het SE en het CE van al je vakken hebt afgerond, kan bepaald worden of je geslaagd of afgewezen (gezakt) bent voor het examen. Daarbij gelden de regels van art.25 van het Examenbesluit. Samengevat luiden de voorwaarden om te slagen als volgt.

- Je moet het vak ckv (alleen Atheneum) en l.o. met de beoordeling 'voldoende' of 'goed' afgesloten hebben.
- Je mag bij je eindcijfers (inclusief het combinatiecijfer, zie opm. in tabel §5) maximaal de volgende onvoldoendes hebben:
 - één vijf of

- één vier of twee vijven of een vier en een vijf, waarbij het gemiddelde van je eindcijfers tenminste 6,0 moet zijn.
- c) Je mag voor geen enkel vak dat bijdraagt aan het combinatiecijfer een eindcijfer lager dan een vier hebben
- d) Je moet gemiddeld een voldoende halen voor het centraal examen (Rekenen niet meegerekend). Je bent dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan een 5,5.
- e) Kernvakkenregel: je mag ten hoogste één vijf als eindcijfer scoren voor de kernvakken Nederlands, Engels en Wiskunde. Voor leerlingen zonder wiskunde geldt dat ten hoogste één vijf voor Nederlands en Engels behaald mag worden.
- f) Je moet ten minste eenmaal aan het Rekenexamen hebben deelgenomen.

16) Vrijstelling

- a) Als je blijft zitten hoef je, mits je de vakken met een voldoende helemaal hebt afgerond, de volgende vakken niet meer te volgen:
 - i) 4Havo: Maatschappijleer, CKV⁴
 - ii) 4Vwo: Maatschappijleer
 - iii) 5Vwo: CKV of KCV
 Het eerder behaalde resultaat blijft staan⁵.
- b) Als je zakt voor je eindexamen en het eindexamenjaar overdoet, hoef je, mits je de vakken met een voldoende helemaal hebt afgerond, de volgende vakken niet meer te volgen:
 - i) 5Havo: NLT, LO en het profielwerkstuk
 - ii) 6Vwo: Wiskunde D, NLT, LO en het profielwerkstuk
 Het eerder behaalde resultaat blijft staan.
- c) Als je blijft zitten in de bovenbouw of het eindexamenjaar overdoet, hoef je onderdelen van overige vakken niet opnieuw te maken als een vrijstellingsmogelijkheid in het PTA aangegeven is (bij 'vrij?') en als je voor dat onderdeel al een voldoende cijfer (oordeel) gehaald hebt. Dit zijn meestal praktische opdrachten en handelingsdelen. Als je in aanmerking komt voor deze vrijstelling maar je wilt het onderdeel toch opnieuw doen, dan moet je dit melden aan de vakdocent; het hoogste cijfer telt. Bij onderdelen waarvoor geen vrijstelling mogelijk is, vervalt het oude cijfer en telt het nieuwe cijfer.
- d) Als je na het behalen van een havo-diploma overstapt naar het vwo, krijg je automatisch vrijstelling voor: Maatschappijleer, CKV, Rekenen; bij Rekenen blijft het cijfer staan⁶.
- e) De school kan ontheffing verlenen voor het vak LO als je wegens je lichamelijke gesteldheid niet in staat bent dit vak te volgen.
- f) De school kan ontheffing verlenen voor het vak Duits of Frans op het Atheneum als je
 - i) een stoornis hebt die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal, aan te tonen met een deskundigenverklaring of
 - ii) als je
 - (1) een andere moedertaal hebt dan het Nederlands en
 - (2) op het moment dat je voor het eerst start in klas 4 minder dan vijf jaar onderwijs hebt gehad in het Nederlands en het daardoor lastig is een extra vreemde taal op voldoende niveau te leren.
 Of van deze ontheffingsmogelijkheid gebruik gemaakt wordt, wordt in principe besproken bij de vakkenkeuze in klas 3. In plaats van Duits/Frans moet een groot examenvak (minimaal 440 uur) gevolgd worden.

⁴ Voor CKV moet het eindcijfer van 4H voldoende zijn; het vak wordt pas in 5H afgesloten na de buitenlandse reis

⁵ Bij doubleren vervalt het cijfer voor Rekenen; de doubleur begint opnieuw met 4 kansen. Bij gezakten in 6V (of overstappen naar 5H) zetten we de letterbeoordeling om in een cijfer (g = 8, v = 6); een leerling die liever vrijstelling heeft, kan dat bij de examensecretaris aangeven.

⁶ Een leerling die opstroomt mag opnieuw 3 maal de rekentoets doen waarbij het cijfer dat meegenomen is van de Havo blijft staan als de nieuwe pogingen niet leiden tot een hoger resultaat.

17) Versneld examen in voorexamenjaar

Leerlingen die voldoende niveau hebben (ter beoordeling door de vakdocent), kunnen in de gelegenheid gesteld worden om een of meer vakken in het voorexamenjaar af te sluiten. Dit kan bijvoorbeeld een optie zijn voor

- leerlingen die in het voorexamenjaar doubleren en in een of meer vakken met een zeer goed resultaat hebben afgesloten in dat jaar;
- leerlingen die in de 3^e klas door hun vakprestaties en studiehouding laten zien dat ze voor een of meer vakken tot versnelling in staat zijn.

Deelname aan een versneld examen kan onder de volgende voorwaarden:

- a. Een leerling die daarvoor in aanmerking komt, dient daartoe uiterlijk 1 oktober van het lopende jaar door de vakdocent voorgedragen te worden in de examencommissie.
- b. Als de leerling in het voorexamenjaar examen doet, vervalt de mogelijkheid om dit vak in het examenjaar te doen.
- c. Als er een slecht punt voor het eindexamen wordt gehaald en de leerling wil herkansen, vervalt daarmee de mogelijkheid om in het examenjaar voor een vak een herkansing te doen.
- d. Indien de leerling zich tussentijds wil terugtrekken voor het versneld examen, vervallen de reeds behaalde cijfers voor SE's uit het examenjaar en doet de leerling deze onderdelen in het examenjaar opnieuw.

18) Examen doen op een hoger niveau

HAVO-leerlingen die voldoende niveau hebben (ter beoordeling door de vakdocent) kunnen in de gelegenheid gesteld worden om een of meer vakken op VWO-niveau af te sluiten.

Een leerling die daarvoor in aanmerking komt, dient daartoe uiterlijk 1 oktober van het lopende jaar door de vakdocent voorgedragen te worden in de examencommissie. De leerling kan tot het moment dat de SE-cijfers aan DUO doorgegeven worden (de laatste dag voor de meivakantie), alsnog besluiten om van deelname aan het VWO-examen af te zien.

Als de leerling examen op VWO-niveau doet, telt het VWO cijfer mee in de slaag- zakregeling voor het HAVO-examen. Op het diploma en de cijferlijst wordt de deelname aan het VWO-examen voor dit vak vermeld.

Als er een slecht punt voor wordt gehaald en de leerling wil herkansen, kan de leerling kiezen om de herkansing op HAVO- of VWO-niveau te doen.

19) Speciale voorzieningen bij toetsen

Leerlingen met bepaalde handicaps die in het bezit zijn van een deskundigenverklaring, kunnen op basis van die verklaring gebruik maken van speciale voorzieningen bij het maken van toetsen en examens. Hoe de school daarmee omgaat, staat in het beleidsstuk Voorzieningen bij toetsen, te vinden op de website van de school.